

Мср Видосава Ераковић, виша архивисткиња

Архив Југославије
Београд, Република Србија
vida.e1986@gmail.com

Др Светлана Стефановић, виша архивисткиња

Архив Југославије
Београд, Република Србије
svetlana.s@arhivyu.rs

Извештај са VIII међународног архивистичког саветовања

„Сента 2024”, 9–11. октобар 2024

У периоду од 9. до 11. октобра 2024. године у Сенти је одржано VIII међународно архивистичко саветовање у организацији Архивистичког друштва Србије и Историјског архива у Сенти. Помоћ у организацији пружио је и Међуопштински историјски архив у Чачку, а скуп је, као и сваке године, одржан под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије. Као пријатељи Саветовања присуствовале су компаније Trevis d. o. o. Beograd и Metal Furniture Plus d. o. o. из Београда.

У велелепном издању Градске куће у Сенти уприличено је свечано отварање саветовања. Након поздравних речи Леле Павловић, председнице Архивистичког друштва Србије, Жолта Богнара, члана Општинског већа Општине Сента, задуженог за област образовања и културе, др Небојше Кузмановића, директора Архива Војводине, Фодора Иштвана, домаћина саветовања и директора Историјског архива Сента, те Мирослава Илића, заменика секретара Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама АП Војводине, представљен је Зборник радова *Архивска грађа у теорији и пракси*, број 7, са Међународног архивистичког саветовања одржаног у Куршумлијској бањи 2023. године. О Зборнику су говорили рецензенти др Љубинка Шкодрић, виша научна сарадница Института за савремену историју у Београду, др Саша Илић, виши научни сарадник и архивски саветник у Народној банци Србије, др Мартин Превишић, ванредни професор на Филозофском факултету у Загребу, и архивска саветница Слободанка Цветковић, уредница публикације. У наставку, потписан је *Протокол о сарадњи са Словачким архивистичким друштвом*, који су потписале Лела Павловић и др Мартина Оросова, председнице два струковна удружења.

Радни део саветовања започео је наредног дана представљањем Информативног билтена Архивистичког друштва Србије, *Архивског гласника* број 18. О њему су говорили чланови редакције архивска саветница Зорица Смиловић и др Борис Булатовић. Уследило је представљање радова у оквиру две тематске целине: *Актуелни проблеми архивске теорије и праксе* и *Човек у архиву*, у оквиру којих су реферате презентовале више архивисткиње Архива Југославије Видосава Ераковић и Светлана Стефановић. Др Светлана Стефановић је представила реферат који је настао у сарадњи са колегом, вишим архивистом Марком Радовановићем, под називом „Апликација за обраду, претрагу и преглед дигитализоване фото-архиве Танјуг”. Уједно је била и модератор ове сесије са колегом Александром Бережновом из Историјског архива Краљево. У оквиру друге сесије, чији су модератори били Срђан Сивчев из Историјског архива Кикинда и Видосава Ераковић, наша колегиница је представила реферат на тему „Едукација архивских радника – југословенско искуство и пракса (1945–1974)”.

Паралелно са одржавањем прве сесије, за ствараоце архивске грађе, државне органе и носиоце јавних овлашћења, као и представнике привредних предузећа и заинтересоване архивисте запослене на пословима заштите архивске грађе ван архива, организована је едукативна радионица на тему *Актуелна питања у систему заштите архивске грађе и документарног материјала у Србији*. Предавачи на радионици су биле архивске саветнице др Јасмина Живковић (Историјски архив Пожаревац), Јасмина Латинковић (Историјски архив Београда), Марија Тодоровић (Историјски архив Шумадије Крагујевац) и Милена Поповић Субић (Архив Војводине).

Трећег дана саветовања аутори су излагали теме у оквиру сесије посвећене *Изворима за економску историју*, након чега је уследила дискусија, у којој су архивисти изнели своја запажања везана за један од актуелних проблема архивске струке који се тиче стицања виших звања, коефицијената, то јест плата и систематизовања радних места. У завршној речи, присутницима су се обратиле Лела Павловић и Слободанка Цветковић, која је, у име Комисије за закључке представила прелиминарне закључке Саветовања: 1. Електронски документ је стварност, а не избор, 2. Вештачка интелигенција (ВИ) је све присутнија, 3. Дигитализација је неминовност, 4. Архиви су преваходно установе заштите архивске грађе – културно-просветна и едукативна делатност архива треба да кореспондира са том основном функцијом, 5. Највећи проблем и даље су неадекватне архивске зграде, па је са тим у вези упућен апел Министарству културе, 6. Угроженост архивске грађе на Косову и Метохији, 7. Заштита архивских радника (обезбеђивање здравог радног окружења), 8. Потреба нових занимања везано за дигиталну презервацију и конзервацију, 9. Неопходно је написати историју архивистике и биографије значајних архивиста, 10. Мањак архивског кадра, 11. Неопходно је обезбе-

ђивање финансијских средстава и измена у правилницима о организацији и систематизацији у оквиру установа како би сва до сада и убудуће стечена виша стручна звања архивских радника била вреднована кроз плату, 12. Архивистима приправницима потребно је обезбедити у архивима одговарајуће менторе и 13. Извори за економску историју представљају количински значајан и садржајно веома важан део архивске грађе у архивима.